

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลตำบล
แม่ใจ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางวรรณวิมล แพ่งประสิทธิ์

ปริญญา สาธารณศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รศ. ดร. นพ. พงศ์เทพ วิจารณ์ะเดช ประธานกรรมการ
อ. นพ. นิสิต วรรณจักริยา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของ
เทศบาลตำบลแม่ใจ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลแม่ใจ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research หรือ PAR) โดยประยุกต์ใช้เทคนิค A-I-C
(Appreciation Influence Control) ในการระดมการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
ร่วมกับการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ทั้งเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ โดยดำเนินการศึกษาในพื้นที่ 11 หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลแม่ใจ การ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การอธิบายแล้ววิเคราะห์ เพื่อให้เข้าใจถึง
ความหมาย และ ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลแม่ใจในปัจจุบันเป็นการให้บริการ
แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ที่ระบุไว้ในกฎหมาย โดยให้บริการเก็บรวบรวมขยะจากบ้านเรือน
สถานที่ราชการ สถานบริการต่างๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบและนอกเขตพื้นที่บางส่วน แล้วเก็บขน
ขยะไปกำจัด โดยการทิ้งขยะทุกประเภทลงในหลุมดินที่อยู่ห่างจากเขตเทศบาลเป็นระยะทาง
6 กิโลเมตร ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นมีประมาณวันละ 4 ตัน องค์ประกอบขยะส่วนใหญ่เป็นขยะ

ประเภทที่ย่อยสลายง่าย รongลงมาเป็นขยะที่รีไซเคิลได้ จากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการขยะในครัวเรือนจำนวน 330 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยจากเสียงตามสายในหมู่บ้าน การลดขยะที่ปฏิบัติในครัวเรือนส่วนใหญ่ได้แก่การแยกขยะรีไซเคิลไว้สำหรับขาย การทิ้งขยะส่วนใหญ่จะทิ้งขยะทุกประเภทรวมกันในถังขยะที่เทศบาลจัดไว้ให้ ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลแม่ใจ พบว่า มีปัญหาเรื่องการขาดความร่วมมือ จากประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่ งบประมาณที่ใช้จัดการขยะค่อนข้างมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ตลอดจนปัญหาการบริหารจัดการในองค์กร ที่ภาระงานยังกระจุกตัวอยู่ที่หน่วยงานเดียว และการจัดทำแผนงาน โครงการยังคงเป็นกิจกรรมเดิมๆ หรือเป็นกิจกรรมที่จัดครั้งขึ้นเป็นครั้งคราว ขาดความต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผน ปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลแม่ใจ โดยใช้เทคนิค A-I-C ทำให้ชาวบ้านและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบสถานการณ์ปัญหา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดการขยะมูลฝอยร่วมกัน มีการคิดกิจกรรมและวิธีการจนกระทั่งได้ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และส่งมอบให้เทศบาลนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไปได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Drafting of Action Plan for Solid Waste Management in Mae Chai Municipality, Mae Chai District, Phayao Province

Author Mrs. Wanwimon Pangprasit

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Phongtape Wiwatanadate, M.D. Chairperson

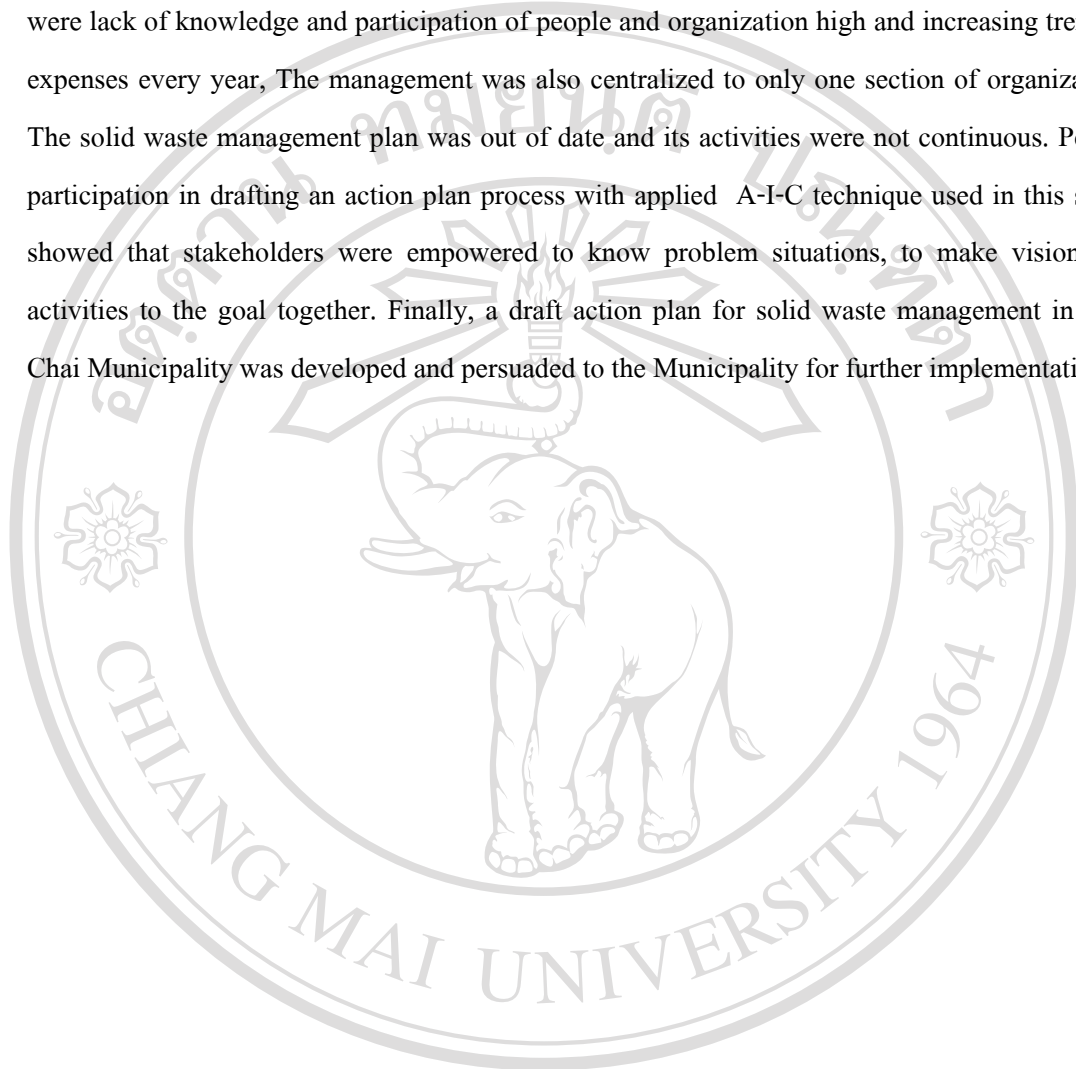
Lect. Nisit Wattanat chariya, M.D Member

ABSTRACT

This research was aimed to study the model and situation of solid waste management in Mae Chai Municipality, Mae Chai District, Phayao Province, problems and people's participation in drafting an action plan for solid waste management in Mae Chai Municipality. Participation Action Research (PAR) and applied Appreciation Influence Control (A-I-C) techniques were used to study stakeholders' participation in addition with survey research. The data were collected in 11 communities based on both quantitative and qualitative methods. Quantitative data were statistically analyzed using frequencies, percentiles, standard deviation, while qualitative data were described in terms of the meaning and relationship of phenomenon.

The research results showed that solid waste management in Mae Chai Municipality was conducted under law. They collected solid waste from household, government agencies and other place in and out their areas and transferred all solid waste about 4 tons per day to dumping site 6 kilometers far from their areas. The main composition of solid waste was composable waste, followed by recyclable waste. Data on solid waste management in household was gathered from the family member who managed solid waste in household for 330 cases, Most were received knowledge from public address system .The most common method for reduction of solid waste in

household was to separate recyclable waste for sale and to dispose all solid waste to the bin near their house. The most common problems of solid waste management in Mae Chai Municipality were lack of knowledge and participation of people and organization high and increasing trend of expenses every year, The management was also centralized to only one section of organization. The solid waste management plan was out of date and its activities were not continuous. People participation in drafting an action plan process with applied A-I-C technique used in this study showed that stakeholders were empowered to know problem situations, to make vision and activities to the goal together. Finally, a draft action plan for solid waste management in Mae Chai Municipality was developed and persuaded to the Municipality for further implementation.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved